

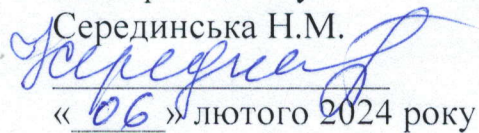
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДУ “ІНСТИТУТ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА ТОКСИКОЛОГІЇ НАМН
УКРАЇНИ”

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Гарант ОНП

доктор. мед. наук

Серединська Н.М.

« 06 » лютого 2024 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Академічна доброчесність»

Освітньо-наукова програма вищої освіти підготовки фахівців

“Фармакологія”

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Доктор філософії

222 “Медицина”

1. Контактна інформація:

Викладачі:

ШЕВЧЕНКО Сергій Леонідович, доктор філософських наук, професор (за згодою)

Тел: 097-524-35-67

e-mail: ex.theology@gmail.com

ШАЯХМЕТОВА Ганна Михайлівна, доктор біологічних наук

Тел.(044)-456-78-65

e-mail: anna_shayakhmetova@yahoo.com

2. Анотація курсу:

ЗАГАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ: 3 кредити ЕКТС (90 годин)

Заняття в аудиторії: 34 год. (6 лекційних і 11 семінарських занять по 2 академічні години). Самостійна робота слухачів курсу: 56 год.

Форма підсумкового оцінювання: **іспит**.

3.АНОТАЦІЯ

Важливим завданням курсу академічної доброчесності є формування у здобувачів усвідомлення, що академічна доброчесність – це не абстрактне поняття, що не має жодного відношення до реалій їхнього життя; що оволодіння навичками усного і писемного наукового мовлення, отримання вмінь для написання текстів, публічної презентації своїх думок є запорукою успішної кар'єри у будь-якій обраній майбутнім випускником сфері. Формування академічної культури у здобувачів є невід'ємною складовою академічної культури у вищій школі, де усі учасники академічного процесу“ адміністрація – викладач – здобувач вищої освіти пов'язані між собою низкою взаємних зобов'язань, прав і обов'язків.

4. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета викладання навчальної дисципліни “Академічна доброчесність” передбачає здобуття та поглиблення знань і вмінь академічної культури, високого рівня професійної етики, слідуванню моральним цінностям та стандартам у вищій школі.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами наукового ступеня “Доктор філософії” таких програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність:

здатність розв’язувати комплексні проблеми, проводити незалежне оригінальне наукове дослідження та здійснювати педагогічну, професійну, дослідницьку та інноваційну діяльність в галузі медицини відповідно спеціалізації (фармакологія) з використанням сучасних алгоритмів, інструментів та усталених практик, продукувати нові фундаментальні, теоретичні або практичні знання.

Загальні компетентності:

здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівня; вміння працювати з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права; навички до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати нові ідеї.

Спеціальні (фахові) компетентності:

здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері біології та медицини; здатність розробляти та управляти науковими проектами у сфері біології та медицини; здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі біології та медицини відповідно до цілей та завдань наукового

проекту; володіння сучасними методами наукового дослідження; здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження; здатність інтерпретувати можливості та перспективи дослідження, його роль у суспільстві; впровадження нових знань (наукових даних) в освітній та науковий процес в усній і письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.

Програмні результати навчання:

- Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі фармакології та бути здатним застосовувати їх у професійній діяльності.
- Вміти проєктувати і здійснювати окремі та/або комплексні дослідження лікарських засобів на базі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань гуманітарного блоку та їх поєднання з фундаментальними знаннями в галузі медичних наук.
- Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального, загальнокультурного, професійного рівня. Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність та достовірність отриманих наукових результатів.
- Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій.
- Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення.
- Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.
- Розробляти дизайн та план наукового дослідження.
- Організовувати та оцінювати ефективність освітнього процесу.
- Координувати роботу колективу (здобувачів вищої освіти, колег з міждисциплінарної команди).
- Дотримуватися етичних, біоетичних та біомедичних принципів при проведенні досліджень.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ теми з/п	Темилекційних занять	Кількість годин
1	Поняття “академічна доброчесність” та “академічна культура”.	2
2	Порушення академічної доброчесності.	2
3	Академічний плагіат: поняття, види та особливості.	2
4	Дотримання та застосування принципів доброчесності в навчально-методичній та науково-дослідницькій діяльності. Правила оформлення наукового дослідження.	2
5	Аксіологічні та етичні проблеми сучасного медичного пізнання	2
6	Шляхи запобігання та боротьби з академічною недоброчесністю в освіті та науці. Академічна відповідальність.	2
Всього		12
№ теми з/п	Теми семінарських занять	Кількість годин
1	Поняття “академічна доброчесність” та “академічна культура” в інформаційну добу.	2
2	Цінності та принципи академічної доброчесності. Правові та етичні аспекти академічної доброчесності.	2
3	Світовий досвід, політика та інструменти формування академічної доброчесності.	2
4	Порушення академічної доброчесності.	2
5	Академічний плагіат: поняття, види та особливості.	2
6	Дотримання та застосування принципів доброчесності в навчально-методичній та науково-дослідницькій діяльності. Правила оформлення наукового дослідження.	2
7	Аксіологічні та етичні проблеми сучасного медичного пізнання.	2
8	Право інтелектуальної власності та авторське право.	2
9	Наукова етика у контексті актуальних проблем сучасності.	2
10	Шляхи запобігання та боротьби з академічною недоброчесністю в освіті та науці. Академічна відповідальність.	2
11	Академічна доброчесність: практичний вимір. ІСПИТ.	2
Всього		22

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота є однією з провідних ланок підготовки здобувача ступеня доктора філософії і його подальшої діяльності як конкурентоздатного фахівця на ринку праці, що вільно володіє своєю професією та добре орієнтований в суміжних областях діяльності, здібного до ефективної роботи за фахом, готового до постійного професійного зростання.

Завдання викладача – організувати і направити пізнавальну діяльність здобувачів, ефективність якої залежить від їх самостійної роботи і є одним з найважливіших елементів навчання.

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи повинні допомогти здобувачу: активно використовувати інформаційні технології для

засвоєння навчального матеріалу в слушний для нього час; удосконалювати системи поточного контролю; підвищувати роль самостійної роботи при проведенні різних видів навчальних занять; упроваджувати в навчальний процес нові підходи до підвищення продуктивності праці викладачів і здобувачів, нові технології навчання; удосконалювати методики проведення практик і науково-дослідних робіт як важливого етапу підготовки здобувачів до самостійного виконання професійних завдань і підвищення їх компетенції.

Організація самостійної роботи з дисципліни “Академічна доброчесність” планується відповідно до використовуваних у навчальному процесі форм занять.

Самостійне вивчення матеріалу ставить наступні цілі: засвоєння теоретичного матеріалу; вивчення матеріалу, який не увійшов до курсу лекцій; підготовка до семінарських занять; підготовка до проміжного контролю і складання іспиту.

Самостійна робота в процесі опанування лекційного матеріалу передбачає більш глибоке опрацювання лекційних питань та підготовку відповідей на контрольні питання – питання для самоперевірки в усній та/або письмовій формі. Письмові відповіді – надаються викладачеві (в електронному вигляді) у між лекційний період (після проведеної лекції перед початком наступної). На початку кожної лекції може проводитися усне бліц-опитування впродовж 5-7 хвилин по матеріалах попередньої лекції. Самостійно підготовані письмові відповіді на питання для самоконтролю дозволять здобувачам брати активну участь в опитуванні.

Самостійна робота з підготовки до семінарських занять складається з набуття здобувачем досвіду у пошуку інформаційних джерел та опанування знань з питань, винесених на обговорення на семінарському занятті. Семінар починається з надання викладачем базової інформації з подальшим практичним застосуванням цього матеріалу як елементу підготовки здобувача для розв’язання задач і вирішення проблемних ситуацій.

В ході семінарського заняття передбачається здобуття навичок вирішення практичних ситуацій з використанням опанованого матеріалу та розв’язання задач практичного спрямування, набуття навичок дискусії між викладачем і здобувачами наукового ступеню в процесі обговорення питань семінару.

Частина часу для самостійної роботи використовується здобувачами для підготовки індивідуальних робіт. Їх тематика обирається в контексті змісту курсу (лекційних та семінарських занять) і погоджується з викладачем. Результати презентуються на семінарських заняттях з курсу (мультимедійна презентація).

ЗМІСТ КУРСУ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ В ЙОГО ОПАНУВАННІ

№ з/п	Теми та питання для самоконтролю	К-сть год.сам.р об.
Лекція 1	Тема: Поняття “академічна доброчесність” та “академічна культура”. Питання для самоконтролю 1. Визначення поняття “академічна доброчесність” та його нормативно-правове регулювання. 2. Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідницькій діяльності й у системі вищої освіти. 3. Зв'язок між доброчесністю та корупцією. Українське законодавство та доброчесність. 4. Академічна культура як складова академічної доброчесності. Виховання й формування академічної культури в сучасному освітньому та науковому середовищі.	2
Лекція 2	Тема: Порушення академічної доброчесності. Питання для самоконтролю: 1. Загальна характеристика академічної недоброчесності (фальсифікація, фабрикація даних, хабарництво і т.д.) в освітній та науковій сфері. Види академічної недоброчесності та їх характеристика: визначення, витоки, способи виявлення. 2. Порушення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. 3. Порушення принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти: обман, списування. 4. Порядок та процедура виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності. 5. Органи контролю за дотриманням академічної доброчесності.	2
Лекція 3	Тема: Академічний плагіат: поняття, види та особливості. Питання для самоконтролю: 1. Поняття “плагіат” та “академічний плагіат”. 2. Види плагіату та його джерела (самоплагіат, компіляція, запозичення і т.д.). 3. Причини та наслідки плагіату в науковій діяльності. 4. Академічна доброчесність -- обов'язкова складова сучасної освіти та науки. Поради для уникнення плагіату. 5. Способи виявлення плагіату. Антиплагіатні програми.	2
Лекція 4	Тема: Дотримання та застосування принципів доброчесності в навчально-методичній та науково-дослідницькій діяльності. Правила оформлення наукового дослідження. Питання для самоконтролю: 1. Історія формування принципів коректного використання чужого тексту. 2. Коректна робота з джерелами наукового дослідження, правила цитування, оформлення бібліографії та переліку	2

	використаних джерел. 3. Шляхи запобігання науковому плагіату та самоплагіату. 4. Правила оформлення структури дисертаційного дослідження.	
Лекція 5	Тема: Аксіологічні та етичні проблеми сучасного медичного пізнання. Питання для самоконтролю: 1. Загальнотеоретичний зміст аксіології в контексті наукових досліджень. 2. Функціонування цінностей в науці та науково-медичному пізнанні. Різноманіття та суперечливість ціннісних орієнтацій медицини. 3. Аспекти медичної аксіології: ціннісні орієнтації науковця-медика, аксіологічні компоненти клінічного мислення лікаря, моральний вимір діяльності практичного лікаря. 4. Теоретико-методологічні засади біоетичних знань. Біомедичні аспекти доброчесності в сфері наукових досліджень.	2
Лекція 6	Тема: Шляхи запобігання та боротьби з академічною недоброчесністю в освіті та науці. Академічна відповідальність. Питання для самоконтролю: 1. Нормативно-правові засади боротьби з академічною недоброчесністю у освітній та науковій сфері. 2. Види академічної відповідальності. 3. Відповідальність за порушення академічної доброчесності здобувачами наукового ступеня доктора філософії (доктора наук). 4. Академічна відповідальність в системі охорони авторських прав.	2
Семінар 1	Поняття “академічна доброчесність” та “академічна культура” в інформаційну добу.	3
Семінар 2	Цінності та принципи академічної доброчесності. Правові та етичні аспекти академічної доброчесності.	3
Семінар 3	Світовий досвід, політика та інструменти формування академічної доброчесності.	3
Семінар 4	Порушення академічної доброчесності.	3
Семінар 5	Академічний плагіат: поняття, види та особливості.	3
Семінар 6	Дотримання та застосування принципів доброчесності в навчально-методичній та науково-дослідницькій діяльності. Правила оформлення наукового дослідження.	3
Семінар 7	Аксіологічні та етичні проблеми сучасного медичного пізнання	3
Семінар 8	Право інтелектуальної власності та авторське право.	3
Семінар 9	Наукова етика у контексті актуальних проблем сучасності.	3
Семінар 10	Шляхи запобігання та боротьби з академічною недоброчесністю в освіті та науці. Академічна відповідальність.	3
Семінар 11	Академічна доброчесність: практичний вимір.	3
Індивідуальні заняття	За темами курсу (лекційних та семінарських занять)	11
Всього		56

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

I. ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро:ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. – URL: <https://saiup.org.ua/resursy/3459-2/>
4. Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання: метод. посіб. Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. 44 с.
5. Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 220 с.
6. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: “Центр учбової літератури”, 2014. 276 с.
7. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.
8. Рускуліс Л. Академічна доброчесність: навч-метод. посіб. Миколаїв: Іліон, 2022. 86 с.
9. Башкір О.І. Академічна доброчесність та інтелектуальна власність: конспект лекцій. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 92 с.
10. Проект Закону України Про академічну доброчесність. – URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12/Проект-Закону-Про-Академічну-доброчесність_.pdf
11. Академічна доброчесність: методичні вказівки навчальної дисципліни з підготовки доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я, 09 Біологія, спеціальності 221 Стоматологія, 222 Медицина , 228 Педіатрія, 229 Громадське здоров'я, 091 Біологія. Вінниця: Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, 2022. – 9 с.
12. Академічна відповідальність: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 15 квітня 2021 р.). Київ: Київський регіональний центр НАПрН України, 2021. 140 с.

II. ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності / Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (ПМК) (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок здобувачів відповідно до переліків, визначених програмою навчальної дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку аспірант може набрати при вивченні кожного модуля, становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів. ПМК здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

Форми проведення ПМК мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач при складанні ПМК, становить 80. ПМК вважається арахованим, якщо аспірант набрав не менше 50 балів.

Для оцінювання поточної навчальної діяльності встановлюється єдина шкала, яка визначає фіксовані значення для максимально можливої та мінімально необхідної кількості балів (110 балів, якщо поточні оцінки – “відмінно” та 60 балів, якщо поточні – “задовільно”. До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за індивідуальну роботу – не більше 10). Бали за поточну успішність прив’язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотири бальною системою незалежно від кількості занять в модулі. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми. . .

Іспит здійснюється після завершення вивчення всіх тем на останньому занятті. До ПМК допускаються здобувачі, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні заняття, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Програма іспиту включає обов’язкову і варіативну частини.

Обов’язкова частина охоплює:

- теоретичне завдання, яке передбачає письмову відповідь на питання, що дає можливість оцінити теоретичний рівень підготовки;
- аналітичне завдання, яке передбачає реалізацію набутих навичок роботи та розв’язання ситуаційних задач.

Варіативна частина стосується наукових та практичних аспектів обробки та презентації наукових даних відповідно до обраного напрямку дисертаційної роботи.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань і опанування курсу дисципліни “Академічна доброчесність” має відповідати вимогам Кодексу академічної доброчесності ДУ ІФТ НАМНУ (комісія затверджена наказом 97^а від 03.09.2020 року, кодекс – 25.09 2020 року)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

I. ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро:ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. – URL: <https://saiup.org.ua/resursy/3459-2/>
4. Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання: метод. посіб. Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. 44 с.
5. Семеног О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 220 с.
6. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: “Центр учбової літератури”, 2014. 276 с.
7. Шліхта Н., Щліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.
8. Рускуліс Л. Академічна доброчесність: навч-метод. посіб. Миколаїв: Іліон, 2022. 86 с.
9. Башкір О.І. Академічна доброчесність та інтелектуальна власність: конспект лекцій. Харків : ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2022. 92 с.
10. Проєкт Закону України Про академічну доброчесність. – URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12/Проєкт-Закону-Про-Академічну-доброчесність_.pdf
11. Академічна доброчесність: методичні вказівки навчальної дисципліни з підготовки доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я, 09 Біологія, спеціальності 221 Стоматологія, 222 Медицина, 228 Педіатрія, 229 Громадське здоров'я, 091 Біологія. Вінниця: Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова, 2022. – 9 с.
12. Академічна відповідальність: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 15 квітня 2021 р.). Київ: Київський регіональний центр НАПрН України, 2021. 140 с.

II. ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності / Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с.

2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. Фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016, 234 с.
3. Бойченко М. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти. Філософська думка. Київ, 2014. № 5. С. 110–122.
4. Бойченко Н.М. Етичні аспекти університетських цінностей. Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник. Київ: Вид.-полігр. центр “Київський університет”, 2014. № 1 (1). С. 37–43.
5. Гапон Н. Ставлення студентів до виявів академічної нечесності: крос культурний аналіз. Вісник Львівського університету. Серія «Філософські науки». Львів, 2013. Вип. 16. С. 241–248.
6. Гуманенко О.О. Місце рецензії в історії наукової періодики. Наукові записки Української академії друкарства. Серія “Соціальні комунікації”. Львів, 2015. Вип. 1 (50). С. 15–20.
7. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.
8. Ковальова А. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України. Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: зб. наук. пр. Київ, 2013. Ч. 2. С. 61–71.
9. Ромакін В.В. Мотивації, переконання та поведінка українських і американських студентів бакалаврату щодо норм академічної культури. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка». Миколаїв, 2010. Вип. 123, Т. 136. С. 34–41.
10. Суховірський О. Використання засобів мережі інтернет в процесі пошуку інформації для студентських наукових досліджень з педагогіки. Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини. Умань, 2011. № 3. С. 131–135.
11. Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням). Наука України у світовому інформаційному просторі: [зб. наук. пр.] / НАН України. Київ, 2015. Вип. 11. С. 100–106.
12. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2012. 320 с.
13. Kwong Theresa, Hafiz Muhammad, Lau Peter, Chan Isaac. Academic Integrity and Ethics: The Influence of Culture and Prior Academic Background. Journal on Excellence in College Teaching, 2018. Vol. 29, 3-4.p. 53–72.
13. Mc Haney, Roger; Cronan, Timothy Paul; and Douglas, David E. Academic Integrity: Information Systems Education Perspective, Journal of Information Systems Education. 2019. Vol. 27, Iss. 3, Article 1. – URL: <https://aisel.aisnet.org/jise/vol27/iss3/1>.

14. Originality, Imitation, and Plagiarism: Teaching Writing in the Digital Age / Caroline Eisner and Martha Vicinus, editors. University of Michigan, 2008. 278 p.
15. Integrity of Scientific Research: Fraud, Misconduct and Fake News in the Academic, Medical and Social Environment [eds. by Joel Faintuch & Salomão Faintuch]. Cham: Springer International Publishing, 2022. 602 p.
16. Навчально-методичний комплекс дисципліни “Антикорупція та доброчесність”. – К.: ОфісдоброчесностіНАЗК, 2023. 306 с.
17. Водянка Л. Д., Бечко А. М. Розвиток цифрових технологій та питання захисту інтелектуальної власності // Information and Web Technologies: Proceedings of the 11th International Scientific and Practical Conference “Challenges in Science of Nowadays” (Washington USA, 26 – 28 May, 2023). – Washington, 2023. – No 156. – P. 556 – 557.
18. Гром М.О. Застосування штучного інтелекту під час написання наукових робіт // Академічна доброчесність: правові проблеми : матеріали Всеукр. круглого столу (Одеса, 26 трав. 2023). – Одеса, 2023. – С. 37 – 41.
19. Дубняк М.В. Проблеми використання ChatGPT у науковій діяльності: роль етичних і правових норм // Створення, охорона, захист і комерціалізація об’єктів права інтелектуальної власності : матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої Міжнар. дню інтелектуальної власності (Київ, 26 квіт. 2023 р.). – Київ, 2023. – С. 64–68.
20. Коновальчук Н.О. Проблеми академічної доброчесності в умовах розвитку технологій штучного інтелекту // Progressive Research in the Modern World : Proceedings of X International Scientific and Practical Conference (Boston USA, 22–24 June, 2023). – Boston, 2023. – С. 234–240.
21. Матвеева К.В. Використання інструментів штучного інтелекту у написанні наукових досліджень: етичний аспект // Наукова весна: зб. матеріалів XIII Міжнар. наук.-техн. конф. аспірантів та молодих вчених (Дніпро, 1–3 берез. 2023 р.). – Дніпро, 2023. – С. 246–248.
22. Харитонova О.І. Академічна доброчесність і виклики інформаційного суспільства // Академічна доброчесність: правові проблеми: матеріали Всеукр. круглого столу (Одеса, 26 трав. 2023). – Одеса, 2023. – С. 5–9.
23. Denney V. P., Roberts C. J. Building Honor in Academics: Case Studies in Academic Integrity. New Jersey: Jossey-Bass, 2023. 240 p.
24. Handbook of Academic Integrity [ed. by Sarah Elaine Eaton]. Cham: Springer International Publishing, 2023. 1958 p.